

SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 28¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 28¹ straipsnis numato galimybes rengti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus tik atestuotiems saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovams.

Lietuvos architektų rūmų (toliau – LAR) ir Statybos produktų sertifikavimo centro (toliau – SPSC) sudarytos atestavimo komisijos, atestuojančios teritorijų planavimo specialistus, įskaitant ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovus, nurodo, kad atestavimas saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo srityje yra nepopuliarus, ir kad per paskutinius 5 metus nebuvo saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovais atestuotų asmenų.

Pagal LAR ir SPSC pateiktus duomenis rengti visų lygmenų (vietovės, savivaldybės ir valstybės) saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus šiai dienai yra atestuoti 3 architektai bei 2 fizinių mokslų studijų srities asmenys.

Pastarąjį dešimtmetį skelbiamuose saugomų teritorijų planavimo dokumentų rengimo konkursuose faktiškai dalyvauja tik dvi įmonės, turinčios atestuotus saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovus.

Siekiant įsteigti naujas saugomas teritorijas ar keisti (koreguoti) esamas ribas, vykdamas ES struktūrinių fondų projektus, kurių metu yra skiriamas finansavimas saugomų teritorijų planavimui ir paskelbus viešojo pirkimo konkursus susiduriama su situacija, kad įmonės, turinčios atestuotus teritorijų planavimo vadovus, konkursuose nedalyvauja, nes turi pakankamai darbų ir neturi specialistų. Esant tokiai situacijai nėra pasiekiamas tikslas, formuojasi neapibrėžta situacija. Bet esant dabar galiojančiam teisiniui reguliavimui, aukštos kompetencijos asmenys, turintys didelę patirtį rengiant savivaldybės, valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, valstybės lygmens specialiuosius planus, kuriuos rengiant buvo atsakingi už gamtinės dalies sprendinius, susijusius ir su saugomomis teritorijomis, nėra atestuojami.

Toks teisinis reguliavimas neatitinka šios dienos poreikių, daugeliu atveju nesudaro konkurencinių sąlygų dalyvaujant skelbiamuose konkursuose.

Siekiant įgyvendinti vieną iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos tikslų – padidinti saugomų teritorijų plotą ir sudaryti prielaidas pasiekti šioje programoje įtvirtintą rodiklį – kad Lietuvos saugomų teritorijų plotas pasiektų 20 proc. (šiuo metu – 17,64 proc., ketvirtadalis jų griežtai saugomos), būtina sudaryti platesnes galimybes atestuotis saugomų teritorijų planavimo dokumentų vadovais ir pasirūpinti, kad rinkoje būtų daugiau planavimo paslaugas teikiančių tiekėjų.

Įstatymo projekto tikslas – tobulinti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme įtvirtintą teisinį reglamentavimą.

Įstatymo projekto uždavinys – įtvirtinti galimybes didesniai teritorijų planavimo specialistų ratui gauti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovo atestatą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Seimo narė Aistė Gedvilienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Saugomų teritorijų įstatymo 28¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad rengti saugomų teritorijų planavimo dokumentus turi teisę *atestuoti specialistai, kurie yra saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovai, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai, jeigu šių organizacijų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla ir kai jų rengimo*

darbams vadovauja saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovo atestatą turintys specialistai. Norintis gauti atestatą asmuo turi būti įgijęs Saugomų teritorijų įstatymo 28¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą išsilavinimą bei turėti šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytą patirtį: ne mažesnę kaip 3 metų darbo rengiant saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus patirtį.

Vadinasi, jeigu asmuo neturi saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo patirties, jis negali būti atestuotas saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo vadovu. Šiuo metu rinkoje yra profesionalių planuotojų, kurie turi sukaupę didelę patirtį rengiant savivaldybės, valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose buvo sprendžiami atitinkami saugomų teritorijų planavimo dokumentui priskirtini uždaviniai (gamtinis karkasas, kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistema ir pan.), tačiau pagal esamą reguliavimą jie negali būti atestuoti.

4. Kokios siūlomos naujo teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybes atestuotis platesniam atitinkamą išsilavinimą ir patirtį turinčių specialistų ratui, numatant galimybę atestuoti ne tik asmenis, turinčius patirties rengiant saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, bet ir asmenis, turinčius patirties rengiant ne žemesnio nei savivaldybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus.

Tokiais pakeitimais siekiama panaikinti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengėjų rinkoje trūkumą, praplėsti atestuotų saugomų teritorijų planavimo dokumentų vadovų ratą, sudarant galimybes platesniam kompetentingų specialistų ratui dalyvauti saugomų teritorijų planavimo procese, užtikrinant didesnę konkurenciją tarp planavimo dokumentų rengėjų. Galiausiai, Įstatymo projektu siekiama sudaryti prielaidas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos sėkmės rodikliui – praplėsti Lietuvos saugomas teritorijas iki 20 procentų – įgyvendinti.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Siūlomas Įstatymo projektas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo projekto atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant įstatymą inkorporuoti į teisinę sistemą, turėtų būti pakeistas Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. sausio 23 d. įsakymo Nr. D1-72/IV-141 „Dėl Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 35.2 papunktis.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte neapibrėžiamos naujos ir nekeičiamos esamos sąvokos ir terminai.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo projekto įgyvendinimui papildomų įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės priimti.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimui valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų neprireikė.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „atestavimas“, „saugomos teritorijos“, „teritorijų planavimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo narė

Aistė Gedvilienė